

AUTE

En nom del Poble Andorrà.-

A la vila d'Andorra la Vella, el 28 de març del 2019.

Reunida la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del magistrat Sr. Vincent ANIÈRE, i els magistrats Sr. Carles CRUZ MORATONES i Jaume TOR PORTA, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- En data 13-12-2018 es va dictar Aute que denegava el benefici de justícia gratuïta en el marc de la sol·licitud de defensa i assistència tècnica lletrada gratuïta que la Sra. E.C.C. articulava el 11-12-2018 a fi d'iniciar un procediment administratiu contra la CASS.

II.- La Sra. C. va interposar recurs contra l'Aute d'instància.

Ha actuat com a magistrat ponent el Sr. Jaume TOR PORTA.

FONAMENTS DE DRET

I.- La recurrent insisteix en aquesta alçada que reuneix els requisits per a gaudir del benefici de justícia gratuïta que sol·licita.

II.- La resolució recorreguda fonamenta la seva decisió denegatòria en què en atenció a les disposicions de l'art. 2.1 del Reglament regulador del dret a la defensa i l'assistència tècnica lletrades i l'art. 97 de la LQJ, la intervenció lletrada per raó del contenciós que el sol·licitant es proposava iniciar seria facultativa.

III.- Aquesta Sala ja s'ha pogut pronunciar en relació al benefici de justícia gratuïta quan es desitja interposar un procediment contenciós en matèria de seguretat social, indicant:

“Si bé la regulació prevista a l'article 97 LQJ estableix com a facultativa l'assistència lletrada en els contenciosos seguits en matèria de Seguretat Social, convé efectuar una sèrie de consideracions que justifiquen en el present cas la concessió del benefici de justícia gratuïta. En primer terme, a l'actualitat la normativa de la Seguretat social és eminentment tècnica, quant al reconeixement i exigències de les diferents prestacions, de manera que en els contenciosos la CASS es troba defensada pels Lletrats de la mateixa. Per tant, no esdevé un cas que pugui assimilar-se a aquells altres en els quals es tracta d'un procediment senzill que, fins i tot en moltes ocasions, s'inicia mitjançant un formulari.

En segon terme, l'article 6.3 c) del Conveni Europeu per a la salvaguarda dels drets i les llibertats fonamentals contempla el dret de tota persona acusada a defensar-se ella mateixa o a tenir l'assistència gratuïta d'un advocat d'ofici quan els interessos de la justícia ho exigeixin. I, dins d'aquesta mateixa òptica, es situa l'article 10.2 CA que preveu la garantia de tothom al dret a la defensa i a l'assistència tècnica d'un lletrat. El Tribunal europeu de Drets humans en la sentència del Cas A. contra Irlanda, del 9-10-1979, ha mantingut que l'assistència jurídica gratuïta és el pressupòsit de la tutela judicial efectiva. I en el cas A. contra Itàlia, del 13-05-1980, el Tribunal ha sostingut que, des de l'àmbit del dret a la defensa i a un procés equitatiu, resulta necessari que la protecció dels drets no siguin teòriques o il·lusòries sinó concretes i efectives. I, consegüentment, l'exempció de l'assistència jurídica gratuïta en un supòsit, com els dels contenciosos de la Seguretat social, que actualment gaudeix d'una complexitat tècnica evident, derivada a més de recents canvis normatius, quan l'altra part litigant s'assisteix pels seus lletrats, pèrits en la matèria concreta, requereix que per part d'aquest Tribunal s'efectuï una interpretació correctora que, en casos com el present, atribueixi el benefici de l'assistència jurídica gratuïta a aquells que, sense recursos, volen entaular un procediment contenciós contra la Seguretat social”. (Aute de 27-4-2015, TSJC-438/2014, i Aute de data 26-2-2019, rotlle TSJC-11/2019)

En aquesta eventualitat, la jutjadora a quo no podia rebutjar la sol·licitud de justícia gratuïta que li era sotmesa fonamentant-se amb les previsions de l'art. 2.1.d) del Reglament regulador del dret a la defensa i l'assistència tècnica lletrades (BOPA de 19-7-2017) amb relació a l'art. 97 de la LQJ, sinó que atenció a la naturalesa del contenciós que desitja interposar la recurrent i en mèrits de la doctrina anterior d'aquesta Sala, la seva decisió havia d'intervenir en atenció als criteris econòmics i personals de la Sra. C. contemplats en el Reglament.

IV.- La normativa aplicable a la resolució del present supòsit consisteix en l'article 100 de la Llei transitòria de procediments judicials, del 21 de desembre de 1.993, reformat per la Llei 16/2014, del 24 de juliol, de

modificació de la Llei transitòria de procediments judicials, desenvolupat pel Reglament regulador del dret a la defensa i l'assistència tècnica lletrades de 12.7.2017 (BOPA 19-7-2017).

Aquest darrer precepte, en el seu article 19 disposa:

“1. Per tal d'atorgar el benefici de la defensa i l'assistència tècnica lletrades gratuïtes, les persones que ho sol·licitin han d'acreditar una situació econòmica desfavorable o d'insolvència.

2. Es considera que concorre una situació econòmica desfavorable o d'insolvència quan la persona sol·licitant no té uns ingressos suficients per fer front a les despeses derivades de la defensa i l'assistència tècnica lletrades, i alhora tampoc no disposa d'un patrimoni suficient a aquest efecte. (...)”

L'article 20 posterior relatiu als ingressos, en la part que aquí interessa, resa:

“1. Per tal de determinar la insuficiència d'ingressos de les persones físiques, es calculen els ingressos econòmics bruts anuals que percebin directament o indirectament, per tots els conceptes i per unitat familiar, els quals no han de superar els llindars següents:
(...)

c) El salari mínim interprofessional anual augmentat en un 50% per cada membre de la unitat familiar menor de catorze anys i en un 70% per cada membre de la unitat familiar major de catorze anys, si es tracta d'una persona integrada en una unitat familiar formada per un matrimoni o dos persones que mantenen una situació de fet equivalent amb altres familiars fins al segon grau de consanguinitat.”

I pel que es refereix finalment al paràmetre base de càlcul, aquest resulta de l'art. 20.3 en mèrits del qual:

“els ingressos que es tenen en compte a l'hora de valorar la situació econòmica de les persones físiques són els ingressos relatius a l'any civil anterior a la data en què es presenta la sol·licitud. Tanmateix, es pot tenir en compte la mitjana mensual dels ingressos percebuts des de l'1 de gener de l'any en que es presenta la sol·licitud si s'ha produït una modificació a nivell d'ingressos que així ho justifiqui”.

V.- La recurrent sosté en la seva sol·licitud que conviu exclusivament amb els seus dos fills menors d'edat. No obstant, en les actuacions elevades a aquesta Sala figura un certificat del Comú d'O. del qual s'extreu que a la mateixa unitat immobiliària que ocupa la recurrent també hi viu el Sr. O. A. H. Si bé en aquest document s'indica que la inscripció d'aquest darrer intervindria com a unitat familiar diferent d'aquella que integra la recurrent, en realitat s'observa que el mateix és el pare dels fills menors de la sol·licitant (cfr. certificació de naixença folis 7 i 8) de manera que la comunitat de vida entre els mateixos s'ha de presumir. Aquesta convivència de vida també s'extreu del propi compte bancari de la recurrent en que

malgrat aparèixer nombroses despeses de naturalesa familiar (guarderia, alimentació) no n'apareixen d'altres estrictament relacionades amb l'habitatge que ocupen (lloguer, consums) les quals necessàriament són assumides per algú.

En aquest context, correspondrà desestimar el recurs d'apel·lació articulat per la Sra. C. atès que la situació personal que descriu en la sol·licitud no s'ajusta a la real, sense perjudici no obstant que la mateixa pugui produir-ne altra de complerta que permeti valorar de forma adequada la situació del nucli familiar en que s'integra.

V.- El fet de tractar-se d'un procediment de justícia gratuïta justifica la no imposició de les costes processals d'aquesta alçada.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas.-

La Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

DESESTIMAR el recurs interposat per la Sra. E.C.C. contra l'Aute de data 13-12-2018 quina part decisòria confirmem íntegrament. No procedeix efectuar imposició de les costes d'aquesta alçada.

Aquesta resolució és ferma i executiva.

Així per aquesta nostra resolució, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-